

шляхом обміну оперативною інформацією з метою попередження та протидії кібератакам на органи державної влади, запобігання дестабілізації ситуації в країні через послаблення влади та створення безконтрольного хаосу в країні.

В рамках здійснення документування воєнних злочинів СЦ МВС України бере участь в координації сил та засобів, що залучаються до цього, створює плани спеціальних операцій з метою евакуації населення з небезпечних територій або затримання злочинців, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, стихійних лих, координує діяльність сил та засобів, спрямованих на виконання завдань такого типу. Ним здійснюється безперервний моніторинг ситуації на об'єктах з підвищеною небезпекою, таких як Запорізька АЕС.

Взаємодія СЦ МВС України з іншими суб'єктами в напрямі забезпечення безпеки та порядку всередині країни є багаторівневою та багатовекторною і стосується багатьох сфер. Діяльність вказаного технічного комплексу вагомо впливає на процеси підтримання внутрішнього порядку та безпеки і захисту від ворожого вторгнення сусідньої держави.

1. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text>.

2. Про утворення ситуаційного центру Міністерства внутрішніх справ України : наказ МВС України від 28.06.2023 № 528. Київ, 2023. 5 с.

3. Ситуаційний центр забезпечення кібербезпеки. *Служба безпеки України*. URL : <https://ssu.gov.ua/sytuatsiinyi-tsentr-zabezpechennia-kiberbezpeky>.

УДК 351.74+331.556.2

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/472-473

Артем МАРЧЕНКО

аспірант кафедри загальноправових
дисциплін Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

ПРОЦЕС ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ: ВПЛИВ НА СТАН ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ В ГРОМАДІ

Внаслідок збройної агресії мільйони українських громадян були змушені здійснити масштабне внутрішнє переміщення, залишивши місця постійного проживання. Це призвело до надзвичайної гуманітарної катастрофи в Україні. Різка зміна соціального статусу, втрата матеріальних ресурсів і житла, а також соціальних та родинних зв'язків та добробуту на тлі шоку від пережитої надзвичайної ситуації – все це супроводжує такі переміщення. Тривалість перебування у статусі внутрішньо переміщених осіб призвела до зміни проблем, пов'язаних із цим процесом, і державна політика потребує трансформації – від негайної допомоги та забезпечення їхніх потреб у напрямі створення рівних умов для реалізації прав, свобод та інтересів внутрішньо переміщених осіб у громаді та вирішення проблемних питань інтеграції.

У цих процесах приймаюча громада відіграє ключову роль, адже саме на громаду покладається важка відповідальність забезпечення прав та інтеграції внутрішньо переміщених осіб. Однак цей процес часто супроводжується конфліктними ситуаціями, що в подальшому може вплинути на рівень безпеки та правопорядку у громаді. Присутність внутрішньо переміщених осіб у приймаючій громаді створює проблеми не лише з соціальною адаптацією, а й у сфері конкуренції за доступ до ресурсів для життєдіяльності та забезпечення безпеки регіону. Зрозуміло, що внутрішньо переміщені особи потребують зовнішньої допомоги для подолання складної життєвої ситуації. На початковому етапі внутрішнього переміщення державне регулювання було недостатнім, тому запобігання та подолання проблем, пов'язаних з цим процесом, пов'язувалося з інтеграційним потенціалом приймаючої громади та її членів. Інтеграція внутрішньо переміщених осіб в приймаючі громади є критично важливою, особливо в умовах триваючої війни та економічної кризи, коли зростає рівень соціальної напруженості. Тому актуальність ефективної інтеграції у громаду внутрішньо переміщених осіб не можна недооцінювати, адже це дозволяє таким

особам реалізувати свій економічний, соціальний, політичний і культурний потенціал, а також допомагає уникнути їхньої маргіналізації та виключення з життя громади.

З огляду на необхідність інтеграції внутрішньо переміщених осіб саме до територіальних громад важливим є, по-перше, поєднання зусиль як органів місцевого самоврядування, так і виконавчої влади. По-друге, слід створити умови для посилення спроможності громади в процесах інтеграції внутрішньо переміщених осіб. Вирішення цих питань можливе шляхом:

- розроблення та запровадження системи регулярної оцінки потреб внутрішньо переміщених осіб, механізму переадресації осіб з одних установ і організацій до інших та своєчасного реагування на потреби внутрішньо переміщених осіб;

- запровадження механізму вимірювання рівня інтеграції внутрішньо переміщених осіб і механізму щорічного моніторингу та оцінки стану інтеграції внутрішньо переміщених осіб в приймаючі територіальні громади;

- посилення міжрегіональної співпраці, реалізації програм та заходів для молоді, спрямованих на сприяння соціальній згуртованості, зміцнення національної єдності та культури миру за допомогою тематичних заходів у рамках діалогу та спільних дій;

- підтримки створення консультативних механізмів з метою залучення внутрішньо переміщених осіб до процесу прийняття рішень місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;

- створення в територіальних громадах публічного простору для забезпечення рівного доступу до можливостей творчого розвитку, якісного дозвілля та забезпечення культурних прав внутрішньо переміщених осіб, а також для посилення соціальної згуртованості та повноцінної інтеграції внутрішньо переміщених осіб [1].

Важливу роль у вирішенні проблемних питань щодо інтеграції внутрішньо переміщених осіб відіграє Стратегія державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України № 312-р від 07.04.2023 [2]. Зазначена стратегія має на меті зміцнення здатності держави реагувати на виклики, пов'язані з внутрішнім переміщенням, та створення умов для втілення державної політики в окресленій сфері. Це передбачає актуалізацію законодавства, вдосконалення Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб та впровадження системи періодичної оцінки їхніх потреб, сприяння розвитку потенціалу приймаючих громад тощо [3].

Забезпечення підтримки приймаючим громадам та інтеграції внутрішньо переміщених осіб є важливим елементом сприяння. Це включає створення умов для надання психологічної допомоги та реабілітації. Проте важливо враховувати, що були випадки, коли внутрішньо переміщені особи зверталися із скаргами на відмову у розселенні до місць компактного поселення з різних причин, а також на виселення з будь-яких причин. Також наявне питання розрахунку оплати за комунальні послуги для них за тарифами для юридичних осіб, що ставить їх у складне становище [3], питання працевлаштування, надання медичних та освітніх послуг тощо.

Підсумовуючи вищенаведене, слід зазначити, що, незважаючи на значні кроки з боку держави та органів місцевого самоврядування стосовно вирішення проблемних питань щодо внутрішньо переміщених осіб, проблеми їх інтеграції є дуже актуальними з огляду на те, що пов'язані з можливими конфліктними ситуаціями, виникненням напруги у громаді серед її мешканців, що в подальшому може стати причиною правопорушень. Тому всіляка підтримка громаді у вирішенні питань інтеграції внутрішньо переміщених осіб має здійснюватися на всіх рівнях. Розвиток інтегрованої громади повинен ґрунтуватися на встановленні принципів толерантності та спільних цінностей між внутрішньо переміщеними особами та приймаючою територіальною громадою. Це передбачає налагодження партнерських відносин між ними, де кожна сторона взаємодіє та співпрацює для досягнення спільних цілей та благополуччя всіх членів громади.

1. Аналіз Стратегії інтеграції ВПО та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року. *Право на захист*. URL : <https://r2p.org.ua/page/strategiya-integracziyi-vpo-analiz>.

2. Про схвалення Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023–2025 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2023 р. № 312-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/312-2023-%D1%80#n10>.

3. Стратегія державної підтримки ВПО: рішення та перспективи: підсумки заходу. *HSA*. URL : <https://www.hsa.org.ua/blog/strategiia-derzavnoyi-pidtrimki-vpo-risennia-ta-perspektivi-pidsumki-zaxodu>.